

LIBEK

libertarijanski klub

**Indeks efikasnosti javnog sektora u
evropskim zemljama u tranziciji za 2019.
godinu**

Rezime

Zemlje Evrope karakteriše visok nivo javne potrošnje, znatno viši nego u zemljama sa sličnim nivoom društveno-ekonomskog razvoja na drugim kontinentima. Koreni ovog stanja leže pre svega u intelektualnoj i političkoj istoriji razvoja evropskih društava. Kako su resursi neophodni za funkcionisanje javnog sektora značajni, postavlja se pitanje efikasnosti trošenja ovih sredstava – tj. da li građani, poreski obveznici, dobijaju za sredstva koja izdvajaju odgovarajući nivo i kvalitet usluga. Ovo pitanje postaje sve važnije u trenutku kada se država blagostanja nalazi u krizi - poreske stope su već visoke, kao i nivo javnog duga, a usled starenja stanovništva očekuju se dalji rast troškova za penzije i zdravstvo, a ekonomska kriza izazvana pandemijom dovešće do snažnog povećanja javnog duga i smanjenja javnih prihoda.

Istraživanje efikasnosti zemalja u tranziciji pokazuje da veliki iznos sredstava za funkcionisanje javnog sektora ne mora da nužno dovede do kvalitetnih javnih usluga – bitno je ne samo koliko, već i kako se sredstva troše. U ovogodišnjem rangiranju, Srbija je ponovo rangirana kao jedna od zemalja sa najmanje efikasnim javnim sektorom među zemljama u tranziciji, sa veoma lošim rezultatom u oblastima distribucije, stabilnosti i ekonomskim performansama, i nešto ispodprosečnim rezultatima u oblasti obrazovanja i administracije, dok se samo u oblasti zdravstva beleži rezultat bolji od prosečnog. Kada bi Srbija uspela da poveća efikasnost javnog sektora na nivo proseka zemalja u tranziciji, trenutni nivo javnih usluga mogao bi da se pruža uz javnu potrošnju koja bi bila niža za oko 22% od sadašnje.

Efikasnost javnog sektora

Poređenjem performansi javnog sektora sa ukupnom javnom potrošnjom, dolazi se do bazične analize odnosa outputa i inputa u proizvodnji. Time je moguće videti koja zemlja je uspela da na najbolji način upotrebi svaku datu jedinicu inputa i da dođe do najboljih rezultata, mereno količinom i kvalitetom javnih usluga. Prema tome, efikasnost javnog sektora ovde meri uspešnost država da javna sredstva pretvori u usluge javnog sektora koje proizvodi. Drugim rečima, efikasnost meri koliko dobro javni sektor obavlja svoja zaduženja, a ne da li su ona na zadovoljavajući način određena.

Tabela 2: Efikasnost javnog sektora odabranih zemalja.

Zemlje	Performanse javnog sektora	Prosek javne potrošnje	Efikasnost javnog sektora
Severna Makedonija	1,102	0,803	1,37
Estonija	1,342	0,979	1,37
Češka	1,398	1,052	1,33
Albanija	0,940	0,743	1,27
Litvanija	1,119	0,891	1,26
Bugarska	1,092	0,879	1,24
Turska	1,001	0,864	1,16
Poljska	1,200	1,073	1,12
Slovačka	1,168	1,045	1,12
Rumunija	0,939	0,856	1,10
Letonija	1,018	0,954	1,07
Slovenija	1,161	1,110	1,05
Bosna i Hercegovina	1,122	1,113	1,01
Prosek	1,000	1,000	1,00
Mađarska	1,064	1,216	0,88
Crna Gora	0,979	1,163	0,84
Srbija	0,884	1,065	0,83
Hrvatska	0,936	1,193	0,78
Članice EU	1,045	1,023	1,02
Članice EU pre 2005	1,104	1,040	1,06
Članice EU posle 2005	0,930	0,976	0,95
Zemlje kandidati članstvo	0,943	0,958	0,98
Mali javni sektor < 40%	1,020	0,871	1,17
Srednji javni sektor 40 - 45%	1,012	1,076	0,94
Veliki javni sektor > 45%	0,979	1,191	0,82

Najefikasnije zemlje su Severna Makedonija, Estonija, Češka, Albanija i Litvanija – ove zemlje imaju ne samo iznad prosečne performance javnog sektora već i značajno nižu javnu potrošnju u odnosu na ostale zemlje, ali opet imaju i značajne rezultate javnog sektora. Sa druge strane, najnižu zabeleženu efikasnost imaju Mađarska, Crna Gora, Srbija i Hrvatska. Ove zemlje sve imaju značajno višu javnu potrošnju od proseka, a Srbija, Crna Gora i Hrvatska još i niže rezultate javnog sektora.

Ne postoje značajnije razlike između efikasnosti zemalja koje su ušle ranije u EU u odnosu na one koje su članice postale kasnije, ili čak u odnosu na kandidate za članstvo, što upućuje na to da je najveći deo funkcionisanja javnog sektora u evropskim zemljama van zajedničkih EU ingerencija i da zajednička pravila i procedure igraju sporednu ulogu u odnosu na nacionalne okvire.

Jasno je vidljivo to da zemlje sa manjim javnim sektorom imaju u proseku značajno efikasniji javni sektor. Jedna od glavnih poruka ovog indeksa stoga treba da glasi "manje je više" – pod uslovom da je adekvatno koncipirana, umerena ili mala državna intervencija može da pruži podjednake ili čak bolje rezultate nego državna intervencija koja je sveobuhvatna, ali nije dobro koncipirana ili se loše sprovodi.

Samim tim, dostizanje društveno poželjnih ciljeva i dalje je moguće i u okruženju sa manjim javnim sektorom, uz pametnije politike koje bi ostavile i više prostora pojedincima za njihovu ličnu inicijativu i odgovornost.

Kada se detaljnije pogledaju rezultati Srbije u odnosu na ostale zemlje, vidi se da glavni problemi leže u performansama javnog sektora. Najveći problemi vidljivi su u oblasti ekonomske politike i upravljanja, kao i raspodele. Visina javnih rashoda jeste nešto veća nego što je to prosek posmatranih zemalja, ali neefikasnosti javnog sektora ključan doprinos daju niske performanse, a ne nivo rashoda.

Izbor zemalja

Glavni parametri u odabiru grupe zemalja koje su uključene u ovo istraživanje je iskustvo procesa tranzicije i proces evrointegracija. Treba imati u vidu da su ova dva procesa u Centralnoj i Jugoistočnoj Evropi uglavnom tekla paralelno tako da je započeti proces tranzicije od političkog sistema realnog socijalizma zasnovanog na jednopartijskoj vladavini i centralno-planskoj privredi ka sistemu liberalne demokratije zasnovane na slobodnim i fer izborima i tržišnoj ekonomiji ubrzo u najvećem broju slučajeva sadržao i agendu članstva u Evropskoj uniji. Stoga su izabrane zemlje u tranziciji koje su postale članice EU, koje su kandidati za članstvo ili koje su potencijalni kandidati. Njima je dodata Turska zbog toga što je i ona kandidat za članstvo u EU, ali i usled sličnih unutrašnjih problema kao što su nekonsolidovane demokratske institucije i jak upliv države u privredu.

Grupu odabranih zemalja u indeksu čine:

1. Estonija	7. Slovačka	13. Crna Gora
2. Letonija	8. Slovenija	14. Bosna i
Hercegovina
3. Litvanija	9. Rumunija	15. Makedonija
4. Poljska	10. Bugarska	16. Albanija
5. Mađarska	11. Hrvatska	17. Turska
6. Češka	12. Srbija	

Performanse javnog sektora

Performanse javnog sektora prikazuju zamišljenu proizvodnju javnog sektora, što omogućava njihovo međusobno poređenje. Poređenje je moguće vršiti ne samo sa javnim sektorima drugih država, nego i unutar jedne države, u različitim tačkama u vremenu. Na taj način je moguće utvrditi da li je potrebno sprovesti neke reforme da se poveća (ili smanji) proizvodnja javnog sektora, kao i da li preduzeti reformski procesi daju željene rezultate. Imajući u vidu dugoročne horizonte koji su okruženje modernih javnih sektora, što zbog njihovog samog obima (koji je često i do polovine bruto domaćeg proizvoda) ali i važnosti usluga koje pruža javni sektor i koje uglavnom imaju dugoročni karakter (na primer, državne penzije se isplaćuju nosiocima prava od zakonskog uslova za sticanje penzije pa do smrti) neutemeljeno je donositi odluke na osnovu rezultata iz samo jedne godine. Međutim, dugoročno praćenje rezultata može da ukaže na trendove i prikrivene probleme.

Tabela 1: Performanse javnih sektora odabranih zemalja u 2019.

Zemlje	Administracija	Obrazovanje	Zdravstvo	Infrastruktura	Distribucija	Stabilnost	Ekonomske performanse	Performanse javnog sektora
Češka	1,10	1,08	1,50	1,14	1,89	1,45	1,63	1,398
Estonija	1,22	1,09	1,25	1,03	1,09	0,98	2,73	1,342
Poljska	1,07	1,09	1,10	1,10	1,32	1,46	1,26	1,200
Slovačka	1,03	0,99	1,11	1,07	1,58	1,37	1,02	1,168
Slovenija	1,13	1,11	1,22	1,06	1,63	0,99	0,98	1,161
Bosna i Hercegovina	0,83	0,89	1,05	0,86	0,92	2,38	0,93	1,122
Litvanija	1,14	1,05	1,18	1,05	0,86	1,31	1,24	1,119
Severna Makedonija	0,89	0,86	0,93	0,91	0,88	2,37	0,87	1,102
Bugarska	0,93	0,95	0,87	0,97	0,82	1,55	1,55	1,092
Mađarska	0,98	1,01	1,04	1,10	1,39	0,84	1,10	1,064
Letonija	1,11	1,05	1,03	1,03	0,90	0,92	1,08	1,018
Turska	0,93	1,02	0,83	1,01	0,81	0,82	1,59	1,001
Prosek	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,000
Crna Gora	0,95	0,95	1,56	0,86	0,77	1,00	0,75	0,979
Albanija	0,83	0,96	0,79	0,78	0,98	1,43	0,80	0,940
Rumunija	0,94	0,93	0,83	0,97	0,81	0,68	1,42	0,939
Hrvatska	0,99	0,99	0,89	1,06	1,10	0,88	0,64	0,936
Srbija	0,91	0,96	1,04	1,00	0,78	0,72	0,76	0,884
Članice EU	1,01	1,03	1,03	1,05	1,22	0,84	1,13	1,045
Članice EU pre 2005	1,06	1,06	1,16	1,07	1,34	0,89	1,17	1,104
Članice EU posle 2005	0,98	0,97	0,86	1,00	0,91	0,76	1,03	0,930
Zemlje kandidati članstvo	0,94	0,96	0,84	0,90	0,86	1,22	0,89	0,943
Mali javni sektor < 40%	1,00	0,99	0,90	0,98	0,97	1,15	1,15	1,020
Srednji javni sektor 40 - 45%	0,99	1,01	1,12	1,00	1,22	0,83	0,90	1,012
Veliki javni sektor > 45%	0,98	1,00	0,93	1,08	1,25	0,80	0,82	0,979

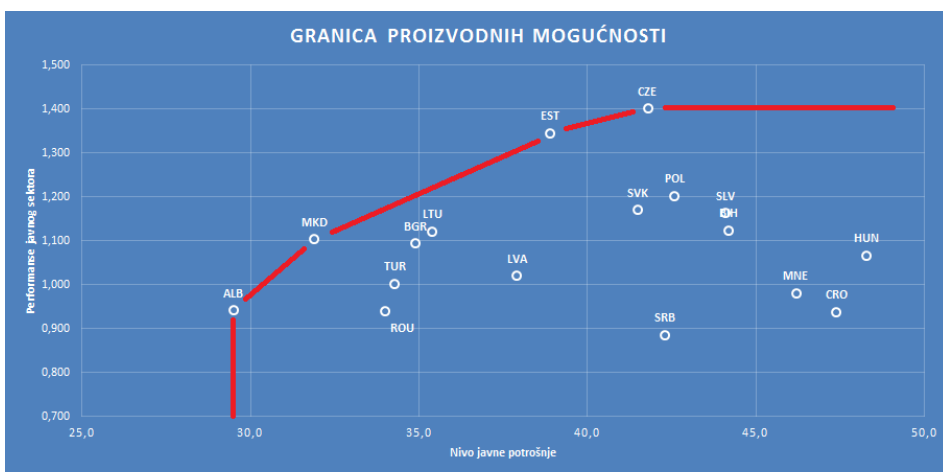
Merenje performansi javnog sektora zemalja u tranziciji ukazuje na nekoliko opštih trendova: zemlje članice Evropske unije imaju bolje rezultate nego zemlje koje nisu članice te organizacije. Češka, Estonija i Poljska imaju najbolje rezultate od svih odabranih zemalja u 2019. godini, dok najlošije imaju Srbija, Albanija i Rumunija.

Sa rastom državnog sektora ne raste nužno i nivo usluga koje pruža javni sektor već se on smanjuje, tako da u proseku zemlje sa niskom javnom potrošnjom (do 40% BDP-a) imaju viši nivo javnih usluga od zemalja sa umerenom javnom potrošnjom (40-45% BDP-a), a one viši od zemalja sa visokom javnom potrošnjom (preko 45% BDP-a). Starije članice EU (one koje su postale države članice tokom "velikog proširenja" 2004) imaju nešto bolje rezultate od članica koje su se kasnije priključile (Rumunije, Bugarske i Hrvatske) ili kandidata za članstvo.

Položaj na granici proizvodnih mogućnosti

Granica proizvodnih mogućnosti predstavlja zamišljenu liniju u okviru koje se nalaze proizvodne jedinice. Proizvodne jedinice koje se nalaze na granici proizvodnih mogućnosti (i ujedno svojim položajem je određuju) predstavljaju efikasne jedinice pošto nijedan entitet sa datim resursima ne može da poveća svoj nivo proizvodnje iznad već ostvarenog. Suprotno tome, oni entiteti koji se nalaze ispod granice rade ispod svojih mogućnosti tj. ispoljavaju neefikasnost u svom radu pa bi mogli da trenutni nivo proizvodnje daju sa nižom količinom uloženi resursa ili da sa tim resursima proizvedu više. Teoretski, položaj izvan granice proizvodnih mogućnosti nije moguć.

Grafikon 1: Granica proizvodnih mogućnosti javnih sektora u 2019.

Merenje efikasnosti javnog sektora

Koncept merenja efikasnosti javnog sektora jeste interesantna tema, ali pored čisto eksplorativne, on bi trebalo da ima i instrumentalnu vrednost, da uputi na probleme u funkcionisanju državnog aparata da bi se oni rešili. Njegova upotrebna vrednost leži upravo u mogućnosti da egzaktno izmeri propuste u organizovanju javne vlasti i sprovođenju javnih politika, i pružanju merljivih indikatora zatečenog stanja, jer kreira jasan prikaz stanja i eliminiše potrebe za

često paušalnim i neproverenim ocenama ili anegdotskim tvrdnjama o postojanju ili razmerama problema. Međutim, imajući u vidu širok opseg merenih varijabli, prava slika stanja će se mnogo jasnije dobiti ne samo opštom relativnom efikasnošću javnog sektora, već i posmatranjem pojedinačnih 7 komponenti koji ga čine.

Merenje efikasnosti između različitih entiteta je oblast koja je privukla pažnju velikog broja istraživača. Najveći broj radova se bavi merenjem efikasnosti poslovnih organizacija u odabranim industrijskim granama, ali se u poslednje dve decenije ovaj pristup počeo primenjivati i za merenje efikasnosti pojedinih makro sistema kao što su obrazovanje ili zdravstvo. Međutim, merenje efikasnosti celokupnog javnog sektora dugo nije bila tema koja je privlačila pažnju. Prvi korak ka ovome izveli su Vito Tanzi, Ludger Šuknecht i Antonio Afonso 2003, poredeći efikasnosti među zemljama članicama Organizacije za ekonomsku saradnju i razvoj OECD (2003), te novoindustrijalizovane zemlje Azije i nove članice Evropske Unije (2005).¹

Najzastupljeniji pristupi u merenju efikasnosti su parametarski Data Envelopment Analysis (DEA) i Free Disposable Hull (FDH) dok je najzastupljeniji neparametarski pristup Stochastic Frontier Analysis (SFA). Ovi pristupi uključuju matematičko modeliranje ili ekonometrijske metode, i prikazuju proizvodne rezultate u odnosu na najviše efikasni entitet. Drugi pristup, koji je korišćen u ovom istraživanju, podrazumeva kreiranje indeksa prosečnih proizvodnih rezultata, te poredi proizvodne jedinice u odnosu na njihov prosečan učinak.

Svaki od ovih metodoloških pristupa odabranog načina merenja efikasnosti ima, kao i ostali, svoje prednosti i nedostatke. Glavna prednost izabranog pristupa leži u relativnoj jednostavnosti, pošto omogućava brzo i lako poređenje rezultata javnog sektora među različitim zemljama, kao i lakšu difuziju rezultata ka zainteresovanoj javnosti (državnim službenicima, novinarima i građanima).

Istovremeno, visoka stopa korelacije (od preko 0,90) između podataka dobijenih pomoću FDH i ove odabrane metodologije merenja performansi

¹ Više o ovim rezultatima ovih istraživanja, videti: Afonso, Schuknecht and Tanzi, *Public sector efficiency, an international comparison*, European Central Bank working paper series no 242, 2003. i Afonso, Schuknecht and Tanzi, *Public sector efficiency: evidence for new EU member states and emerging markets*, European Central Bank working paper series no 581, 2006.

javnog sektora ukazuje na to da postoje samo mala odstupanja između rezultata i odabrana metodologija uglavnom ocenjuje efikasnost javnog sektora na sličan način kao i ove kompleksnije metode².

Efikasnost javnog sektora koja se želi odrediti ovim istraživanjem se shvata prvenstveno kao odnos između postignutih rezultata i utrošenih sredstava za njihovo dostizanje. Dostignuća javnog sektora se mere u relativnom smislu, tj. u odnosu na postignuća drugih koji su uzeti u razmatranje, tako što se odredi središnja vrednost određenog parametra, koji se potom koristi kao jedinična vrednost u odnosu na koji se računaju performanse javnog sektora. Ovakav pristup ne tvrdi da je određeni javni sektor sam po sebi efikasan, nego samo da je on efikasniji u odnosu na druge sa kojima se poredio. Proširujući skup entiteta koji služe kao referentne tačke uvođenjem novih zemalja, neki pojedinačni javni sektor bi mogao da promeni svoj rezultat - oni bi i dalje ostali efikasni u odnosu na prethodno posmatrane zemlje, ali možda ne bi bili efikasni u poređenju sa novim. Takođe, to znači da čak i državama čiji je javni sektor ocenjen kao efikasan vrlo verovatno postoje mogućnosti unapređenja efikasnosti rada.

Prvi korak je odrediti koje su performanse ili rezultati javnog sektora. Da bi se ovo odredilo, uzima se u obzir neoklasična ekonomska teorija o (ne)efikasnosti tržišta koja stoji iza modernog javnog sektora u državama blagostanja: tvrdnja da u određenim slučajevima (nazvanim tržišne greške) državna intervencija može da dovede do povećanja ukupnog društvenog blagostanja. To su, pre svega, oblasti obrazovanja i zdravstvenog sistema (kao pojedinačno najveći sistemi unutar javnog sektora) koji rešavaju pitanje eksternalija i moralnog hazarda, te izgradnja infrastrukture što rešava pitanje pružanja javnih dobara. Pored toga, u obzir su uzete i najvažnije pretpostavljene uloge države u ekonomskoj sferi, kao što su alokacija resursa, stabilnost i distribucija³.

Drugi korak je odrediti troškove javnog sektora. Ovo pitanje se lakše rešava, pošto ga je najlakše svesti na nivo javne potrošnje sistema opšte države (centralni i lokalni nivo vlasti, ne računajući preduzeća u državnom vlasništvu koja posluju na tržištu). U zemljama u kojima država ima veliku ekonomsku

² Detaljnije podatke videti više u: Afonso et al, 2006.

³ Ovakvu podelu uloga države uveo je Robert Musgrave još 1939. godine u svom radu *Voluntary exchange theory of public economy*.

ulogu na tržištu, putem državnih i javnih preduzeća, može delovati da ovaj indikator potcenjuje ukupnu potrošnju javnih entiteta; međutim, implicitno se pretpostavlja da ova preduzeća koja posluju na tržištu svoje poslovanje finansiraju putem poslovnih prihoda. U slučajevima kada nije tako, državne subvencije i transferi ka njima se knjiže kao potrošnja opšte države, dok se preuzimanje njihovih dugova za koje su date državne garancije knjiži u javni dug. Stoga je potrošnja opšte države najbolji indikator za ukupnu javnu potrošnju namenjenu funkcionisanju javnog sektora. Kao relevantna vrednost odabran je desetogodišnji prosek javne potrošnje. Ovakav vremenski period je odabran da bi se izbegle moguće volatilnosti do kojih bi došlo ako bi se koristio podatak samo za jednu godinu, koje mogu biti posledica ne samog rada javnog sektora već eksternih faktora, kao što je ekonomski ciklus. Javni sektor u savremenim evropskim državama je veliki (u najvećem broju slučajeva preko 40% BDP-a, često i više) te su bilo kakve promene u njihovoj organizaciji, funkcionisanju i troškovima spore i dugoročne, a ne rezultati kratkoročnih dešavanja.

Treći korak je direktno poređenje performansi javnog sektora i utrošenih javnih sredstava, tj. input i output. Krajnji dobijeni rezultat je indeks efikasnosti javnog sektora.

Metodologija

U kreiranju indeksa performansi javnog sektora, korišćeno je 7 podindeksa:

1. Administracija
2. Obrazovanje
3. Zdravstvo
4. Infrastruktura
5. Distribucija
6. Stabilnost
7. Ekonomske performanse

U svrhu obračuna podindeksa korišćeno je ukupno 17 indikatora. Neujednačen broj indikatora po subindeksu reflektuje dostupnost podataka, tako da broj indikatora po podindeksu varira od 1 do 4. U slučaju da je korišćeno više od

jednog indikatora (što su svi podindeksi osim podindeksa Infrastruktura), konačna vrednost je takođe određivana kao srednja vrednost odabranih indikatora.

Ukoliko je vrednost nekog indikatora u pozitivnoj vezi sa performansama javnog sektora, za određivanje relativne efikasnosti korišćena je vrednost dobijena deljenjem postignute vrednosti prosečnom vrednošću. Na primer, očekivani broj godina školovanja je jedan od pozitivnih parametara jer što je duži broj godina školovanja, to je rezultat javnog sektora veći. Sa druge strane, ukoliko je indikator u negativnoj vezi sa performansama javnog sektora, korišćena je inverzna vrednost tj. prosečna vrednost podeljena sa datom vrednošću indikatora. Na primer, viša stopa nezaposlenosti ili viša stopa korupcije ukazuju na slabije rezultate javnog sektora.

Spisak odabranih indikatora i njihovog izvora po podindeksima:

1) Administracija:

- Nivo korupcije meren brojem bodova u Indeksu percepcije korupcije (Corruption Perception Index) organizacije Transparency International.
- Nivo birokratskih procedura meren udaljenošću zemlje od one sa najboljim performansama (Distance To Frontier DTF) u indeksu Doing Business Report Svetske banke.
- Nivo vladavine prava meren ocenom Svetske banke (Global Governance Indicators), sa tim što je ova ocena prvo prebačena sa originalne raspodele od -2,5 do +2,5 na skalu 0 – 10 radi lakše uporedivosti.
- Nivo efektivnosti javne uprave prava meren ocenom Svetske banke (Global Governance Indicators), sa tim što je ova ocena prvo prebačena sa originalne raspodele od -2,5 do +2,5 na skalu 0 – 10 radi lakše uporedivosti.

2) Obrazovanje:

- Ishodi obrazovanja mereni dostignućima učenika na standardizovanim PISA testovima u sferi matematike koje sprovodi OECD.

- Očekivani broj godina školovanja na osnovu podataka Ujedinjenih nacija iz publikacije Human Development Index.

3) Zdravstvo:

- Smrtnost odojčadi merena brojem mrtvorodjenih beba na 1000 rođenih. Podaci su preuzeti iz World Development Indicators baze Svetske banke.
- Očekivani životni vek meren prosečnim brojem godina života. Podaci su preuzeti iz baze World Development Indicators Svetske banke.
- Kvalitet zdravstvenog sistema, meren brojem bodova na European Healthcare Consumer Index-u EHCI koji sprovodi Health Consumer Powerhouse. Kako Turska i Bosna i Hercegovina ne učestvuju u ovom istraživanju, ovaj indikator nije korišćen pri oceni njihovih performansi u zdravstvu.

4) Infrastruktura:

- Kvalitet infrastrukture meren brojem bodova kojim je ocenjena infrastruktura u Indeksu svetske konkurentnosti Svetskog ekonomskog foruma (Global Competitiveness Report).

5) Distribucija:

- Jednakost dohotka merena odnosom prihoda 20% najbogatijih u odnosu na 20% najsiromašnijih domaćinstava. Podaci su preuzeti iz baze World Development Indicators Svetske banke.
- Nivo relativnog siromaštva meren procentom populacije koja živi ispod praga relativnog siromaštva, merenog kao 40% medijalnog prihoda. Podaci su preuzeti iz baze Eurostata ili World Development Indicators Svetske banke.

6) Stabilnost:

- Stabilnost rasta bruto domaćeg proizvoda merena koeficijentom varijacije ekonomskog rasta tokom desetogodišnjeg perioda 2010 –

2019. Podaci su preuzeti iz baze podataka World Economic Outlook Međunarodnog monetarnog fonda.

- Nivo inflacije, meren desetogodišnjim prosekom 2010 - 2019. Podaci su preuzeti iz baze podataka World Economic Outlook Međunarodnog monetarnog fonda.

7) Ekonomske performanse:

- Ekonomski rast meren desetogodišnjim prosekom rasta bruto domaćeg proizvoda 2010 – 2019. Podaci su preuzeti iz baze podataka World Economic Outlook Međunarodnog monetarnog fonda.
- Stopa nezaposlenosti, merena desetogodišnjim prosekom 2010 – 2019. Podaci su preuzeti iz baze podataka World Economic Outlook Međunarodnog monetarnog fonda.
- Visina javnog duga merena učešćem u bruto domaćem proizvodu. Podaci su preuzeti iz baze podataka World Economic Outlook Međunarodnog monetarnog fonda.

Odabir ovih 7 oblasti leži u modernoj teoriji upravljanja javnim sektorom koji je bio postavljen još seminalnim radom Roberta Masgrejva. Dok je do njega država bila posmatrana isključivo kao "noćni čuvar" a državna intervencija bila odbacivana ili prihvatana kao neizbežno zlo, moderno shvatanje državnih ingerencija mnogo je šire i obuhvata pre svega ispravljanje "tržišnih grešaka", ali i vođenje ekonomske politike. Prema ovom shvatanju, posao države je da aktivno interveniše da bi se dostigao viši stepen blagostanja. Državni akteri treba da pružaju javna dobra (infrastruktura), regulišu odnose među akterima na tržištu (administracija), obezbeđuju sektore obrazovanja i zdravstvenog osiguranja usled tržišnih grešaka, makroekonomsku ravnotežu (stabilnost) redistribuciju stvorenog dohotka i obezbede brz ekonomski rast.